

Alexander Caspar előadása

Az előadás a hármastagozódású társadalom mai állapotára vonatkozó áttekintéssel kezdődött, különös tekintettel a szellemi életre. Keleten a szellemi élet az állammal összefonódott. Nyugaton a gazdasági élet és az állam összefonódásáról beszélhetünk. A gazdasági életben két párt alakult ki: az állam irányító szerepében bírók és a szabadpiac önszabályozásának hívei. Rudolf Steiner rámutatott, hogy ha az állam gazdálkodik, megbénítja a gazdaságot. A szellemi életet és a jogot áruvá teszi.

Mintegy 15 éven belül a legnagyobb krízis jön, és az a jövedelem kérdése körül fog kitörni.

Asszociatív gazdaságra van szükség, a tőke és a munka elválasztására. Vissza kell menni az ősgondolatokig. Szabaduljunk meg a jelenlegi fogalmaktól! Új törvényekhez új fogalmakat kell alkossunk. Meg kell ismerni a gazdasági értéket. Ez kulcskérdés. Egy új értékfogalomra van szükség.

Rudolf Steiner a gazdasági össejtről beszél. Enélkül nem lehet a teljesítmény és a jövedelem viszonyát tisztázni.

Mi a gazdaság iniciátora? A szükséglet.

Gazdaság ↔ Szükséglet

Teljesítmény (a munka eredménye)

A két tényező dialektikus viszonyban van (Hegel).

A munkamegosztás előtti őállapotban, amikor önellátás folyik, a szükséglet és a teljesítmény teljesen lefedi egymást, egységet képez. Itt jön a nagy kérdés: a teljesítmény hogyan értékelődik? A szükséglettel jön? Hogyan feleljenek meg egymásnak? Rudolf Steiner a gazdasági össejtről beszélt, melyben a munkát végző a szükségleteit ki kell elégítse a következő termék előállításáig.

Ezt a mai gazdaság nem tudja kielégíteni!

A **mai** logika - "a csere mindig egyensúlyban van" - ez teljesen értelmetlen mondat.

A **mai** értékfogalom szerint

érték = ár

vagyis egy áru értéke azonos annak a pénzben kifejezett értékével. A **mai** felfogás szerint az ár a kereslet függvénye, és a piacgazdaságban a kereslet-kínálat egyensúlyban van.

Rudolf Steiner a Nemzetgazdasági kurzusban írja: az áruk kínálata egyidejűleg kereslet pénzre.

1. ábra

Mai problémák

- Konjunktúra
Az árbevétel és a jövedelem egymás függvényei, változók. A termelés felépítésének és a vásárlóerők áramlásainak kiegyenlítése a piac véletlenszerűségére van bízva; ettől függ a mai értelemben vett profit.
- Munkanélküliség
Fölösleges munka = kopásgazdaság
Az eladási ár a termelőeszközök tulajdonosát illeti.
Munkabér = a munkával kapcsolatos kiadásokat a tőkéből fizetik,
Munka: költségtényező, jövedelemszerzési lehetőség
tőkejövedelem – munkabér: kötélhúzás a pénzmennyiség körül
- Finanszírozás: idők, egészségügy, oktatás/tudomány
- Növekedéskényszer
A tőke szaporítása a materiális termelés és egyidejűleg a pénzmennyiség növelésétől függ.

2. ábra

A mai fogalmak tartalma

Érték = Ár

- A javak (árúk) egymással való szembeállításától nem jutunk el egy gazdasági szemlélethez = értékhez

Tőke / Tulajdon

- Tőke = az eladási árból visszatartott értéktöbblet / fölösleg
- A tőke csak akkor tud megmaradni és növekedni, ha a materiális termelést és ezzel egyidejűleg a pénzmennyiséget folyamatosan növeljük.

Pénzteremtés

- nincs belső összefüggés a termeléssel
- a pénz, mint nyereség individuálisan elkülöníthető felhalmozásra

A mai tulajdon- és tőkefogalmunk Rómától ered. A Római Birodalom katonai-politikai birodalom volt, a föld rómaiak magántulajdona volt, a földeken rabszolgák dolgoztak. A földbirtokos a jövedelemből etette és szórakoztatta őket, a többi felesleg a profit (értéktöbblet) volt.

A jelenkor kérdései:

1. a munka értéke
2. a pénz értéke

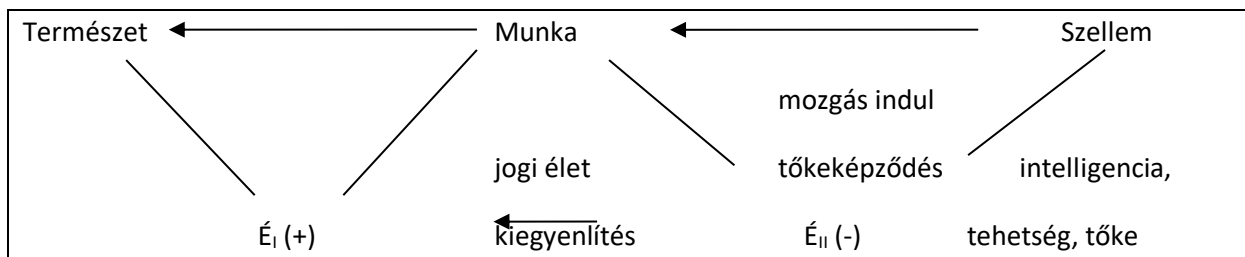
A munka a jelenlegi árukaraktere miatt ambivalens lesz.

A pénzmennyiséget régen az aranyhoz kötötték. Marx küzdött a pénzmennyiség kérdésével.

Az arany devizastandardot¹ megszüntették. A profitráta és a hitelráta emiatt idővel egymástól függetlenné vált. A pénzt korlátlanul lehet szaporítani, a profit érdekében.

A (gazdasági) ősjelenség (a munkamegosztás előtti állapot) az, ahol a szükséglet és a teljesítmény egybeesik. Ha ezt egy adott népesség esetében vizsgáljuk, amely fizikai munkát végez a természetben, ehhez szükség van egy földterületre, melyen ez a népesség él. Ez az őállapot. Itt kezdetben önellátásról van szó, ekkor képződik az Ősérték. Az őserő a természetben végzett munka eredménye, vagyis ez a nemzeti össztermék (nem pénzben kifejezett értékről van szó).

3. ábra

! és elválik a szükséglet és a teljesítmény !

Az ember két erő közt áll: az Anyag (Természet) és a Szellem közt. A munka értékkepző folyamat – a szellemmel együtt. A szellem - az intelligencia - szervez, a természetre fordított munkát szervezi meg. A (munka)szervezés kevesebb munkaráfordítást eredményez.

Rudolf Steiner: az árképzés – a szellem belehat. Az egész folyamat értékkepző folyamat.

Tőke: a földre fordított munka megspórolásával azonos.

É_I (Érték₁) kompenzálás

Mindkét erőnek van egy külső és egy belső tartalma.

Minden ipari tevékenység passzívumból él, a mezőgazdaság megtakarított munkájából (feleslegéből).

Ma látszólag az ipar „feleslegéből” támogatják a mezőgazdaságot.

A mai fogalmak csak ezt a felét látják: É_I

R. Steiner: Szociális Főtörvény

¹ Aranystandard (gold standard) rendszernek azt a nemzetközi monetáris, vagyis pénz-, illetve valutarendszert nevezzük, melyben az ország valutájának értéke törvény által meghatározott módon megegyezik az arany egy rögzített mennyiségével. A központi bankok garantálták valutájuk korlátlan mértékű aranyra válthatóságát, a nemzetközi pénz- és tőke mozgások teljesen liberalizáltak voltak. Az aranyhoz rögzített valuták esetén állandó az átváltási árfolyam, feltételezve, hogy minden egyes bankjegy mögött áll fenn fedezet (Wikipédia)

"Együttműködő emberek összességének üdve annál nagyobb, minél kevesebbet igényel az egyes ember saját teljesítménye hozamából a maga számára, azaz minél többet ad le ebből a hozamból a munkatársainak, és saját szükségleteit minél inkább a mások - és nem a maga - teljesítményéből elégíti ki." (Geisteswissenschaft und soziale Frage, GA 34)

A pénz az értékátvitel (csere) eszköze. A tényleges érték és a nominális (névleges, pénzben kifejezett) érték (a munkamegosztás pillanatában) kettéválik. A kettéválás után mi lesz az érték? És mi lesz az ár?

A megtakarítás, azaz felszabadítás adott számú embert mentesít a mezőgazdasági munka alól.

Az ipari munka megszervezésekor döntenek el, hogy a keletkező pénzt hitelpénzre vagy ajándékpénzre fordítsák (az ipari munka megszervezésekor ugyanúgy képződik munkamegtakarítás, azaz tőke, mint a mezőgazdasági munka megszervezésekor. Ekkor az iparban dolgozók egy részének felszabadítása történik).

4. ábra

Gazdaság: szükségletek – teljesítmények

KÉRDÉS és POSZTULÁTUM:

Hogyan kell a teljesítményeknek kölcsönösen értékelniük egymást ahhoz, hogy minden teljesítményt nyújtó ember kielégítthesse a szükségleteit a többiek teljesítményéből azon idő alatt, amelyre egy azonos, vagy azonos értékű teljesítmény létrehozásához szüksége van?

Hogyan válhat a tőke gyarapodása kifejeződésévé az élet olyan alakításának, mely minden anyagi és szellemi követelményt számításba vesz?

Mit jelent a gazdasági érték?

Ez a teljesítmény árbevétele [= jövedelem], amely a fenti posztulátum szerint kielégíti a szükségleteket.

A mai vélt megoldás:

a piactudomány egyensúlyrendszere, kereslet és kínálat az árat illetően beáll egy középértékre. Az „egyensúly” fogalma itt értelmetlen és tartalmatlan, az azonosság tétele után hiányzik a fölérendelt nagyság.

A mai értékfogalom = ár = kínálat és kereslet eredménye

Hogy kapitalista orientáció szerint létre akarunk-e hozni javakat, erről dönthet a kereslet. De egyedül a kereslet nem döntheti el azt, hogy valami előállítható-e egy olyan áron, amely a mellékelt posztulátumnak megfelel.

A munkának önmagában nincs gazdasági értéke.

É1

É2

innen jön a tömeg

innen jön a mozgás

a külső tartalom

a belső tartalom

Ez a szociálkvótában tükröződik.

A jólét függ a tőkeképződéstől, az a képzettségtől, az az ajándékpénztől.

Az alapjövedelem problémája: a munka eredményének kell árat adni, nem a munkának.

Érték - Szükséglet - Teljesítmény

a szociálkvótában tükröződik. Nem lehet diktátum. A szükségleteknek szabadon kell fejlődniük.

Szociálkvóta (társadalmi részesedés): az adott területen a természetre fordított munka eredménye, elosztva az ott élő népesség számával. (bővebben kifejtve külön).

Az ősalapotban az őstermelés az ősjövedelemmel egybeesik, és csak az anyagi termelésre vonatkozik.

Az asszociatív gazdaságban nincs környezeti probléma.

A külfölddel való kereskedelemben az egészséges ár a kérdés.

Nincs munkabér, hanem a jövedelem felosztása megegyezés alapján.

A gazdasági ős-egység – a nemzetállammal nincs feltétlen átfedésben.

A helyes goetheanizmus – nem úgy, mint a természettudomány, mely egy elméletet próbál alkalmazni a természetre – a jelenségek vizsgálatából próbál összefüggéseket, fogalmakat megragadni.

A jólét mértékét az értéképződés határozza meg, mely egyfelől a természet gazdagságától, másfelől az intelligenciától függ.

a természet gazdagsága ← értéképződés → intelligencia

És van egy harmadik tényező: a szükségletek.

A pénz még mindig önértékkel bír. A tőke még mindig a római magántulajdon-fogalmon alapszik.

A vásárlópénzen belül van a hitelpénz és az ajándékpénz. Az értékfogalom megértése nélkül az asszociációnak (társulásnak) nincs tartalma.

Ebben a Trinitás (Háromság) benne van. A legnagyobb probléma ma a hármas tagozódás kérdésében van a szellemben és a társadalomban.

Rudolf Steiner: A hármas tagozódás a Krisztus-impulzus külső megjelenési formája.

Állam (jogi terület)

↙

↘

jogalkotás

végrehajtás

(ez szellemi jellegű)

Szellemi élet

bolsevizmus, nácizmus, amerikanizmus: mindháromban gazdasági érdekek befolyásolják az államot.

5. ábra

ÁRKÉPZÉS²		
		↓ kereslettől függő érték
Az előállítás oldaláról megkövetelt érték	↑	
<i>A teljesítmény gazdasági értéke</i>	kereslettől függő érték (szükséglet)	
	túltermelés	alultermelés
	munkaerő elvonása	odavezetése

6. ábra

MÉRLEG	
AKTÍVÁK	PASSZÍVÁK
1. STÁDIUM MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS <i>Aktivált munkaráfordítás</i> a	HITEL a (a jegybank)
2. STÁDIUM MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS <i>Aktivált munkaráfordítás</i> a-a'	HITEL a (a jegybank)
TŐKEKÉPZŐDÉS: Pénztár (= megtakarított munka) a'	
3. STÁDIUM MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS <i>Aktivált munkaráfordítás</i> a-a'	HITEL a (a jegybank)
ADÓS (lásd: mérleg szerinti negatív eredmény) a'	
MÉRLEG SZERINTI NEGATÍV EREDMÉNY az ipari termelés és szolgáltatások	
<i>ipari termelőeszközök és szolgáltató vállalkozások</i> a'	HITEL a' <i>Mezőgazdasági termelés részéről</i>

² A piaci árról 2014-ben a Der Europäer már közölt írást Caspartól.

7. ábra

ZENTRALKRAFT	MENSCH	UNIVERSALKRAFT
Központi erő	Ember	Univerzális erő
<ul style="list-style-type: none">- elválasztó- először csak a külső oldalt tapasztaljuk- hogyan jutunk el a belső oldalához és a külső oldalához?	<ul style="list-style-type: none">- mindkettőnek van külső és belső oldala az emberben	<ul style="list-style-type: none">- megkötő általánosító csak belsőleg éljük meg ↑ Szellem - ma ez semmi Élet
Anyag		ebből először csak a külsőt tapasztaljuk
Halál	Teljesítmény; Szükséglet; mozgás	gondolkodás, Wilhelm Meister II. kötet
↓		
morális intuíció		
<ul style="list-style-type: none">- ez a belső oldala idegi funkció	jogi élet	ennek a külső oldala ebben az életben az anyagcsere és a növekedési erő
Kívül:		

fogalom és idea: csak az emberi gondolkodásban létezik függetlenül

Példa: Mérleg 100.000 számított éves bevétel az ősállapotban

előleg megtakarítás

pl. 100.000-nyi szociálkvóta

Az ipari termelés passzívvá dolgozik a mezőgazdasággal szemben. Ha egy dolgozó 0,7-et kap, akkor ma sokkal többet keres, mint az ősállapotban, amikor 1-et kapott.

Minden termék minden szociálkvótában benne van. Az asszociációk érdeke az, hogy az igényeket gyorsan és jól felismerjék, hogy az áralakulás alapján az érték-arány úgy alakuljon, hogy a szükséges szociálkvóták megtermelődjenek.

Zárszó

Az újságírók bérfüggőek. Az „összeesküvés-elmélet” címkével tabuvá tesznek témákat. Ez egy szabad szellemi életben ez lehetetlen. Ezt aggatták mindarra, aki megkérdőjelezte a 9/11-et, vagy a holdutazás megtörténtét.

A 2016-os davosi World Economy Forum fő témája az Ipar 4.0³, a negyedik ipari forradalom volt.

A jelen legsürgetőbb teendői a hármas tagozódás értelmében:

- a munka szabályozását a jog területére kell vinni,
- a tőkeigazgatást a szellemi élet területére,
- mindkettőt ki kell vonni a gazdaság területéről.

A termelőegységek átruházása során nem szabad pénznek megjelennie.

A baseli székhelyű UBS szerint dominó-elv-szerű globális összeomlás lehetséges a közeljövőben.

A mai tőkegyűjtő intézmények a nyugdíjalapok.

A következő krízis a jövedelem körül lesz. Adóemelés lesz.

Az állam adóbehajtó és újraelosztó szerepét meg kell szüntetni.

Az állam elnyomó szervezet, kipurcsol, amit lehet. Régebben az SS, ma a menedzserek az államot támogató réteg. Jól megfizetik őket. Amikor volt alkalmam bankárok előtt ismertetni a hármas tagozódás eszméjét, a bankárok gyorsan megértették, de féltek, hogy elvesztik az állásukat.

Az igazság (és az azt képviselő személy) eltüntetésének négy módszere:

1. ignorálás
2. lejáratás
3. korrumpálás
4. likvidálás

Az előadás írott változatát a budapesti konferencián és a 2017. márciusában, Baselben elhangzott előadásokon készített jegyzetek alapján készítette Ertsey Attila

³ Industry 4.0 a gyártástechnológiák terén az automatizáció – robotizáció kurrens trendje. Ide tartoznak a cyber-fizikai rendszerek, az Internet of things és a felhő-alapú számítástechnika